

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

७ उत्तरकाण्ड

अध्याय ४६

अथ नावं सुविस्तीर्णां नैषादीं राघवानुजः ।
 आरुरोह समायुक्तां पूर्वमारोप्य मैथिलीम् ॥ १ ॥

सुमन्त्रं चैव सरथं स्थीयतामिति लक्ष्मणः ।
 उवाच शोकसन्तप्तः प्रयाहीति च नाविकम् ॥ २ ॥

ततस्तीरमुपागम्य भागीरथ्याः स लक्ष्मणः ।
 उवाच मैथिली वाक्यं प्राञ्जलिर्वाष्पगद्गदः ॥ ३ ॥

हृद्गतं मे महच्छ्रुत्यं यदस्म्यार्येण धीमता ।
 अस्मिन्निमित्ते वैदेहि लोकस्य वचनीकृतः ॥ ४ ॥

श्रेयो हि मरणं मेऽद्य मृत्योर्वा यत्परं भवेत् ।
 न चास्मिन्नीदृशे कार्ये नियोज्यो लोकनिन्दिते ॥ ५ ॥

प्रसीद न च मे रोषं कर्तुमर्हसि सुव्रते ।
 इत्यञ्जलिकृतो भूमौ निपपात स लक्ष्मणः ॥ ६ ॥

रुदन्तं प्राञ्जलिं दृष्ट्वा काङ्क्षन्तं मृत्युमात्मनः ।
 मैथिली भृशसंविग्ना लक्ष्मणं वाक्यमब्रवीत् ॥ ७ ॥

किमिदं नावगच्छामि ब्रूहि तत्त्वेन लक्ष्मण ।
 पश्यामि त्वां च न स्वथमपि क्षेमं महीपतेः ॥ ८ ॥

शापितोऽसि नरेन्द्रेण यत्त्वं सन्तापमात्मनः ।
 तद्ब्रूयाः संनिधौ मह्यमहमाज्ञापयामि ते ॥ ९ ॥

वैदेह्या चोद्यमानस्तु लक्ष्मणो दीनचेतनः ।

अवाङ्मुखो वाष्पगलो वाक्यमेतदुवाच ह ॥ १० ॥

श्रुत्वा परिषदो मध्ये अपवादं सुदारुणम् ।
 पुरे जनपदे चैव त्वत्कृते जनकात्मजे ॥ ११ ॥

न तानि वचनीयानि मया देवि तवाग्रतः ।
 यानि राज्ञा हृदि न्यस्तान्यमर्षः पृष्ठतः कृतः ॥ १२ ॥

सा त्वां त्यक्त्वा नृपतिना निर्दोषा मम संनिधौ ।
 पौरापवाद भीतेन ग्राह्यं देवि न तेऽन्यथा ॥ १३ ॥

आश्रमान्तेषु च मया त्यक्तव्या त्वं भविष्यसि ।
 राज्ञः शासनमाज्ञाय तवैवं किल दौर्हृदम् ॥ १४ ॥

तदेतज्जाह्वीतीरे ब्रह्मर्षीणां तपोवनम् ।
 पुण्यं च रमणीयं च मा विषादं कृथाः शुभे ॥ १५ ॥

राज्ञो दशरथस्यैष पितुर्मे मुनिपुङ्गवः ।
 सखा परमको विप्रो वाल्मीकिः सुमहायशाः ॥ १६ ॥

पादच्छायामुपागम्य सुखमस्य महात्मनः ।
 उपवासपरैकाग्रा वस त्वं जनकात्मजे ॥ १७ ॥

पतिव्रतात्वमास्थाय रामं कृत्वा सदा हृदि ।
 श्रेयस्ते परमं देवि तथा कृत्वा भविष्यति ॥ १८ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: avinash@acm.org;

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com